

Utbildningsinspektion i Dvårsätts skola förskoleklass och grundskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Dvårsätts skola	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	5
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Dvårsätts skola den 6–7 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Krokoms kommun och Dvårsätts skola, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Dvårsätts skola intervjuades rektorn, elever i årskurserna 6 och 9, personal, elevhälsan samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 2, 6 och 9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Dvårsätts skola

Dvårsätts skola	Antal elever
Förskoleklass	9
Skolbarnsomsorg	45
Grundskola	175
Obligatorisk särskola	1

Dvårsätts skola omfattar förskoleklass, årskurserna 1–9 och integrerad skolbarnsomsorg. Rektorn för Dvårsätts skola har sitt kontor på skolan och är också rektor för Rödöns skola.

Den pedagogiska personalen arbetar i fyra arbetslag, förskoleklass – årskurs 5, årskurserna 6–9, studiegården (personal som arbetar med elever i behov av särskilt stöd) samt skolbarnsomsorgen. Eleverna är organiserade i årskursvisa klasser i årskurserna 4–9. Förskoleklassen integreras med årskurs 1 och årskurserna 2–3 är åldersblandade. Fritidsverksamheten är integrerad i skolan och fritidspedagogerna finns också med i skolverksamheten.

Skolan ligger några kilometer från Krokom och byggdes i början på 1990-talet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att Dvårsätts skola visar jämförelsevis goda resultat både när det gäller kunskaper och värdegrundarbete. Personalen är rutinerad och engagerad i sina elever, vilket bidrar till den positiva elevsyn som är märkbar på skolan. Stämningen är god trots att verksamheten bedrivs i något trånga lokaler som saknar grupprum och idrottshall.

Arbetet med elever i behov av särskilt stöd håller god kvalitet. Lärarnas engagemang och verksamhet i Studiegården bidrar till att skolan är duktig på att fånga upp elever, som av olika anledningar är i behov av stöd. Dock har inte alla elever i behov av stöd ett åtgärdsprogram.

Även om eleverna tycker att personalen lyssnar på deras synpunkter är det inspektörernas bedömning att skolan behöver förbättra sina insatser när det gäller att stimulera eleverna till inflytande och medverkan framför allt i de skolgemensamma frågorna. Skolans information till elever och föräldrar om skolans mål och betygskriterier bör också förbättras.

Skolan måste snarast färdigställa sin likabehandlingsplan och se till att alla elever har en individuell utvecklingsplan. Skolan måste tydliggöra ämnena hem- och konsumentkunskap och teknik så eleverna kan nå målen i årskurs 5. Vidare måste skolan se till att elevens val genomförs enligt författningarna. Även skolans kvalitetsarbete bör förbättras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Eleverna ges inte förutsättningar att nå målen för årskurs 5 i ämnena hem- och konsumentkunskap samt teknik (2 kap. 6 § grundskoleförordningen och förordningen om kursplaner i grundskolan).
- Alla elever i behov av särskilt stöd har inte utarbetade åtgärdsprogram (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan saknar övergripande ordningsregler (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen).

- Skolan genomför inte elevens val i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).
- Skolan har inte upprättat individuella utvecklingsplaner för alla elever (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Dokumentation, utvärdering och uppföljning av skolans resultat och elevers kunskapsutveckling i alla ämnen bör förbättras.
- Skolans information till elever och föräldrar om mål och betygskriterier bör förbättras.
- Elevernas inflytande och medverkan i skolgemensamma frågor bör förbättras.
- Rektorn bör förbättra förtroendet med det dagliga arbetet och bli mer känd bland eleverna.
- Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen bör förbättras.
- Skolan bör se över lokalsituationen.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper, utveckling och lärande

Skolans dokumentation när det gäller de yngre elevernas kunskapsutveckling kan förbättras. Dokumentationen koncentreras till engelska, matematik och svenska. Skolans lärare anser sig ha god kännedom om elevernas utveckling i övriga ämnen, men dokumentationen är inte systematiserad och skolan saknar en övergripande utvärdering och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen.

Tabell 1 visar att eleverna på Dvårsätts skola når resultat som de senaste tre åren har legat markant högre i jämförelse med genomsnittet för kommunen och riket. Skillnaderna är stora mellan pojkars och flickors resultat för år 2006. Notabelt är att det endast är ett tjugotal elever som utgör elevantalet i årskurs 9. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program är markant högre i jämförelse med genomsnittet för kommunen och riket.

Tabell 1: Resultatmått för elever i årskurs 9.

	Dvårsätts skola			Kommunen			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Genomsnittligt meritvärde	225,0	205,4	224,1	202,5	205,1	205,8	206,9	206,3	206,8
- Flickor	247,9	-	-	210,2	212,0	215,2	218,1	217,3	218,3
- Pojkar	200,0	-	-	195,9	198,5	196,8	196,3	195,8	195,7
Andel (i procent) med betyg i minst 16 ämnen	95,7	100	100	84,9	88,3	86,3	75,4	79,4	75,5
- Flickor	100	-	-	88,0	91,1	226,1	83,7	83,4	83,9
- Pojkar	90,9	-	-	82,2	85,6	210,8	78,1	78,0	78,3
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	95,7	100	100	90,9	94,6	92,1	89,6	89,2	89,6
- Flickor	100	100	100	92,3	94,1	93,2	91,1	90,7	90,8
- Pojkar	90,9	100	100	89,6	95,2	91,1	88,3	87,9	88,4

Källa: Skolverkets statistik

Nationella ämnesprov genomförs i årskurserna 5 och 9 i svenska, engelska och matematik. År 2006 uppnådde samtliga flickor i årskurs 5 målen i de tre ämnena. Några av pojkarna uppnådde inte målen i ett eller flera ämnen.

Av tabell 2 framgår också att samtliga elever har uppnått målen i de nationella ämnesproven i årskurs 9 avseende svenska, engelska och matematik. Resultaten på de nationella proven är för Dvårsätts skola bättre än genomsnittet för kommunens skolor som har nio årskurser.

Tabell 2: Andel elever som uppnått minst godkänd på nationella ämnesprovprov år 2006.

	Skolan 2006		Kommunen 2006	
	Årskurs 5	Årskurs 9	Årskurs 5	Årskurs 9
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Svenska	70	100	Uppgift saknas	97
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Matematik	80	100	Uppgift saknas	86
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Engelska	90	100	Uppgift saknas	97

Källa: Skolans kvalitetsredovisning

Normer och värden

Inspektionen visar att Dvårsätts skola är trygg och trivsamt för de flesta eleverna. Trots detta förekommer ibland kränkningar och ett tufft språkbruk bland eleverna, även i de yngre åldrarna. Skolan uppmärksammar dessa incidenter och tar tag i konflikter när de dyker upp. Detta gäller genomgående från förskoleklass upp till årskurs 9.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall följas upp varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling.

Vid inspektionen framkommer att skolan håller på att upprätta en likabehandlingsplan som bland annat är på remiss till föräldrarådet. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att barn/elever och föräldrar skall vara involverade i detta arbete sedan en ny bestämmelse den 15 oktober 2006. På skolan finns en trygghetsgrupp som ansvarar för det förebyggande arbetet och som utarbetar denna plan. Det är enligt inspektörerna angeläget att skolan intensifierar sitt arbete och ser till att planen blir färdigställd. Utkastet till likabehandlingsplan tar inte upp skolbarnsomsorgen. Eftersom skolbarnsomsorgen är integrerad i skolans verksamhet måste även planen innehålla områden som är specifika för denna verksamhet.

Skolan har inga övergripande ordningsregler. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 juli 2006 införts förändringar i skolformsförfordningarna när det gäller ordningsregler i skolan. Rektorn har ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att ordningsreglerna utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Det är viktigt att alla känner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att alla kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Pedagogisk verksamhet

På skolan finns elevråd men i klasserna genomförs inte alltid samtal och diskussioner i skolgemensamma frågor. Elevrådet har möte varannan vecka och det finns elevrådsrepresentanter i klasserna som tar tillvara på frågor som diskuteras.

rats i klassråden. Exempel på frågor som elevrådet påverkat är aktiviteter på raster och frågor kring skollunchen. Vidare framkommer att elever i skolbarnsomsorgen har ett stort inflytande på verksamhetens innehåll och genomförande. I intervjuer framkommer att kännedomen om kursplanemålen är överlag liten, framför allt hos eleverna i de lägre åldrarna. Detta gäller också hos föräldrarna. Inspektörerna bedömer att eleverna har inflytande över arbetssätt och innehåll i undervisningen. Ett flertal ämnen ingår i stora arbetsområden, där eleverna kan använda sig av olika lärtilar och redovisningssätt. Det är främst stora arbetsområden inom de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena och gäller framför allt eleverna i årskurserna 4–9.

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall lärare i den framåtsyftande individuella utvecklingsplanen skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. På Dvårsätts skola har arbetet med att ta fram individuella utvecklingsplaner påbörjats, men skolan har ännu inte riktigt hittat väl fungerande former. Det är därför angeläget att dessa planer färdigställs.

Klasskonferens genomförs varje månad där rektorn, specialpedagog och skolköterska deltar för att kartlägga elevers stödbehov. För elever i behov av särskilt stöd har man vid Dvårsätts skola inrättat det man kallar för Studiegården. I Studiegården finns tillgång till personal som hjälper eleverna på olika sätt. Här går inte bara elever med svårigheter i olika ämnen utan även elever som behöver socialt stöd kan få sådant genom samtal. Ambitionen är att alla elever som tas emot i Studiegården skall ha utarbetade åtgärdsprogram. Inspektionen visar dock att alla elever i behov av särskilt stöd inte har åtgärdsprogram. Inspektörerna vill påminna om de ändringar i skolformsförordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram, som införts från och med 1 juli, 2006. Där tydliggörs rektors ansvar att se till att en utredning inleds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Studiegårdens personal kan även gå in i och hjälpa till i elevens hemklass.

Ledning och kvalitetsarbete

Skolan leds av en rektor som har ansvar för skolverksamhet och skolbarnsomsorg. I rektorns ansvarsområde ingår också en annan F–6 skola, Rödöns skola. Rektor har ansvar för ett trettiotal anställda. Rektor har olika arbetsgrupper till sin hjälp i olika frågor, exempelvis ett elevhälsoteam, en trygghetsgrupp för arbete med likabehandlingsplan och ordningsregler, en krisgrupp för extraordinära händelser och en elevhälsoresurs på central nivå i kommunen när speciella behov hos elever uppkommer.

Inspektörerna bedömer att rektorn borde bli mer förtrogen med det dagliga arbetet och bli mer känd bland eleverna. Rektor ägnar, enligt uppgift, merparten av sin arbetstid till administrativa uppgifter, elevvård, personalärenden, arbetet med likabehandlingsplan, individuell utvecklingsplan, övergripande ordningsregler samt kompetensutveckling inom lärarnas ämnen. Detta leder till att personalen i hög grad får styra sina utvecklingsarbeten själva. Det framkommer också önskemål bland personalen om mer tid till pedagogiska diskussioner.

Barn- och utbildningsnämnden har prioriterat ett antal mål som skolan skall redovisa i sin kvalitetsredovisning. Skolans kvalitetsarbete utgår också ifrån modellen problembaserad skolutveckling, PBS, som införts i samtliga skolor i kommunen. Metoden bygger på att arbetslagen i lärargrupper identifierar problemområden som de möter i sitt vardagliga arbete med elever. Dvärsåts skola har här lyft fram värdegrundsarbetet. I sitt kvalitetsarbete ska skolan också redovisa och bedöma egna mål för verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall, enligt författningen, innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Skolan har en kvalitetsredovisning där arbetslagen har redovisat sina utvärderingar till rektorn som sedan sammanställt skolans redovisning. Personal anser att det är svårt att göra utvärderingar mot de mål som är beslutade. Personalen upplever att kvalitetsarbetet inte heller har lett till någon feedback från nämnden och kvalitetsredovisningen är därför inte ett levande dokument i verksamheten. Vid ett flertal intervjuer framkommer att kvalitetsredovisningen inte heller är känd bland personal, elever och föräldrar. Inspektörerna bedömer att skolan behöver förbättra sitt kvalitetsarbete och sin kvalitetsredovisning.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Inspektionen visar att eleverna överlag har god tillgång till utbildning och att skolan har förutsättningar att genomföra utbildning.

Personaltätheten vid skolan uppgår höstterminen 2006 till 7,5 lärare per 100 elever. Det kan jämföras med kommungenomsnittet som ligger på 8,4 lärare per 100 elever och riket som ligger på 8,2 lärare per 100 elever. De flesta av personalen har utbildning för den undervisning de ansvarar för. Några lärare saknar dock utbildning i de ämnen de undervisar i men har lärarutbildning i andra ämnen.

Vid skolan finns ett fåtal elevassistenter för barn i behov av särskilt stöd. Det finns en specialpedagog och en halv tjänst för särskoleintegrering.

Inspektörerna vill dock påpeka att skolan inte genomför elevens val enligt grundskoleförordningens krav, som betonar elevens möjligheter att fördjupa och bredda sina kunskaper i ett eller flera ämnen och där eleverna skall erbjudas ett allsidigt urval av ämnen. På Dvärsåts skola har tiden för elevens val istället använts i tematiska studier. Elevens val finns inte utlagt på schemat och eleverna är överlag ovetande om att det finns något som benämns elevens val.

Skolan erbjuder inte ämnena hem- och konsumentkunskap samt teknik förrän i årskurs 6. Dock framkommer att eleverna får viss undervisning i hem- och konsumentkunskap i block i årskurserna 4 och 5. Skolan måste tydliggöra och säkerställa att eleverna får sina garanterade timmar i ämnet under sin grundskole-

tid. Inspektörerna bedömer att eleverna inte får möjlighet att nå målen i dessa ämnen i årskurs 5.

Vid intervjuer framkommer att skolan upplevs som trång. Personalen saknar mindre grupprum och samtalsrum för elevhälsans personal. Inspektörerna bedömer att skolan kan se över lokalsituationen.

Datum	Ort
2007-06-19	Umeå

Pererik Hagberg

Veronica Bonivart Säfström